

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előzetesi árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . . 10 frt-kr.
Fél évre . . . . . 5 —
Negyed évre . . . . . 3 —
Egyes szám 5 kr.

A lap szállomai részét illető minden költséget: Nagy-batvan-utczán, 1564. szám, Duszóczyhoz, — a szerkesztésébe bér-mentre küldendő.

Előzeteski helyben:
TELEKI K. LAJOS és IG. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomtatásban a postahivatalok nyitányában s a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:
Nagy hatóságoknál 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többször hirtetők alkalmánál a lap egészében 10 kr.
Helyi hirdetések alkalmánál a lap egészében 5 kr.
Hirdetési díj reklámot magában foglaló újságoknál 50 krajczár.

„Nyilv”-ben megjelent közzé-
munkák minden példány 30 kr.
Hirdetők felvételére a kiadó hivatalban, KUTASI I. könyvnyomtatásban, valamint ZICHERMAN H. szék. iróházában is.
Név nélkül vagy bérmentesen beküldött levelek nem vétel-
nek figyelmbe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Éltünk, vérünket. . . . *

Éltünk, vérünket! Ezt a két szót szabad hazai nyelven elmondani a magyaroknak.

Ha azonban arról van szó, hogy éltünk és vérünket feláldozandó, hadiszerbe álljunk s kor-öltünk és nemzetünk java hulljon el a trónnak néha nem is védelmére, hanem csak dynasztikus érdekek és szeszélyek, kalandos diplomáciai tervek végrehajtására: oh! ekkor már a magyar nyelv rosszabb a cigányúnál és a haza féltett virága a német vezényszónak már békében megutált, harczban diadalmat alig alig látott hangjaira kell előre törnie és elhullnia!

Az óriási hadiköltségeket meg lehet szavazni magyarul és lehet magyar nyelven elmondani mindazt, a mi a lélekben égető kín és égrívő átok. . . De azért német hadsereg, német tisztikar fogják elpuffogni, elélni és elparáznál azt, a mi a szegény magyar embernek keserves keserménye volt.

Az a nagy armádia már nem is elég arra, hogy az a sokat emlegetett fegyveres béke pusztítsa el mindenünket, háborunál telhetetlenebbül. Megalkották a népfelkelést, a mely hatalmába keríti és elnyeli a nemzet munkabírói társasát és nyarát. A főváros tanuló ifjúsága, vagyis quintessenciája mindannak, a mi a hazára nézve ez idő szerint remény és büszkeség, készséggel sereglik az új zászló alá és nem kíván egyebet, mint hogy a tiszti-vizsgálatot letehesse . . . magyar nyelven is.

Mért ne mutathatná ki képességét magyar nyelven, mért ne tehetné le ezt a vizsgát magyarul!

De bármily természetes a nemzet ifjúságának a kívánsága, mégis vakmerőség az a honvédelmi miniszternek gunyolt fekete-sárga generális és fő-fő czipő- és köpenyeg-liferáns, a báró Fehérvári, a Bernfeld fő-fő szállító e valódi a dlatusának szemében!

Nem is merné ő ezt a kívánságot legfelsőbb helyen előterjeszteni. Ezt felelte a kérelmet előterjesztő küldöttségnek.

A nyomorultak nyelvét beszéli ez az ember és nem azon nagyokét és dicőskét, a kik azon a híres legfelsőbb helyen hajdanában a magyar nemzet kívánságait és jogait tolmácsolták!

Nem egy tisztí ekzámén magyar nyelvre, de maga a teljes és egészen önálló magyar hadsereg is jogos kívánsága, a mely egykor teljesülni fog, bár oly nagy vihar árán is, a melynek már előszellege is elöspri utjából úgy azokat, a kik magukat gyávákna k vallják ama sokkal csekélyebb kívánság kivívására, mint azokat is, a kik magokat elég erőseknek hiszik arra, hogy e nemzetet, ezen soha fel nem adható, soha el nem rabolható jogának kiküzdésében gátolni, visszatartani merészeljék!

A nemzet maga — igaz — régóta nem nyilatkozik. Hallgatagon nézi régóta és nézi a bizodalomban megcsalt becsületlen ember ügyfogyottságával, hogy haracoslatai javait, hogy pazarolja a pénzüzt, a vért és hogy adogatja fel legszentebb jogait egy a hatalom furfangjai által uralkodó valami, a melyről nem tudjuk, hogy minek nevezzük: bandának? részvénytársaságnak-e? vagy fogyasztó-szövetkezetnek? — A hiuz ez, mely a nemes szarvasra szökvén, szügyébe vágja karmait

Tisztira g és nyelvkerészes ez az 58. számban megjelent vezércikkünk alul nyomdai tévedés folytán maradt el azon megjegyzés, hogy az illető közlemény (a mint a lapunk irányát ösmerő közönség észrevehette) az író külön véleményét tartalmazza az „a u d i a t u r e t a l t e r a p a r s” elvenél fogva közöltetett. Szerk.

és szírja orvul ennek drága véré. Így téri a nemzet ezt az áldatlan és undorító hatalmat és a hatalom nyomorultjai nem gondolják meg, hogy (változtatván a hasonlatot) a sokat tűró gazda elvégre is szétűt még hátlen sáfárai között!

Történelmünk tanúsítja, hogy diétáinknak igen sokszor voltak aggályai, támadott huzavonájá az uralkodó-házzal, mikor újra és újra pénz és vért követeltek tőle. De elvégre is — több, vagy kevesebb baj, kellemetlenkedés sőt veszély, böles alku és éppen nem egyoldalú, de kölcsönös engedmények után — meg lett a mindkét félre nézve kielégítő eredmény.

Mert voltak férfiak, a kik a nemzet áldozatkészségéért cserében merték követelni egy-egy nemzeti óhaj jogos voltának előismerését, egy-egy nemzeti sérelemorvoslását és mindig tudtak elfogni egy-egy nyomnyi új tért a szabadság mezéjén.

De most? Oh! most csupán a rang, a czim, a hatalom, az érdek, a trón fényének sugara kell ama önmagukról és hazájukról rég megfeledkezett embereknek és rögtön csőtül önzönik Bécs ölébe pénz, katoná és minden, a mi Bécsben szemnek és szájnak kedves.

Igy persze természetes, hogy a miniszternek hallatlan egy jelensé g az, hogy valaki erőlyesen követeljen egy krajczárt, mikor előbb könnyelműen szórta a forintokat. Így aztán természetes, hogy a magyar tanuló ifjúságnak nem lehet reménye annak kivívására, — hogy tiszti vizsgáját saját anyanyelvén tehesse le és igen természetes a Tiszák és Fehérváryak számára még extra szabadgytlekezési jogot, akarjuk mondani . . . akadályokat találnak ki rendőri uton!

Es nem gondolják meg a szerencsétlenek, hogy e szolgálalkú hazafiatal és ostoba eljárásukkal maguk egyengetik visszatartathatall közelgő nemzis utját. A magyar lelkesülttség mindig fölért a monarchiára nézve százezer Manlicher-puskával és ezer Ucháczius ágyuval. — A magyar vezényszónak mindenkor kedvesen csegett Bellona istennő fülében. De ha a monarchia hadseregében éppen a magyar van elkedvetlenítve, akkor ez az o s z t r á k armádia, mint nem is oly régen tette, ugy most is hibába rukkolt ki Manlicherjeivel, Kruppjaival s a maga Caraffai, Hentzi- és Haynau i hagyományos szellemével. . . Erősebb mindenél egy porolópálcza!

Gáspár Imre.

Országgyűlés. A képviselőház csütörtöki ülésén nagyobb vita fejlődött ki a horvát-szlavon ügyekben kiküldött magyar országos bizottság jelentésénél, melynek előadója Falk Miksa volt. A jelentést a ház tudomásul vette s elhatározta azt közölni a főrendiházzal. — Helfy Ignác után Madarász József szólt fel s ellenindítványt nyújtott be a bizottság jelentésével szemben. Ellenazta a bizottság azon engedelemét, melyet a horvát regnikoláris bizottság követelményeivel szemben tanusított. Szóla a Pesti Napló egyik cikkét idézte az ellenzek nagy helyeslései között. Szilágyi Dező kijelenti, hogy a tudomásvetelből semmi következtetés nem vonható Tisza Kálmán miniszterrelők felszólalása és Falk Miksa zárbeszéde után a ház a bizottság jelentését elfogadta.

Belföld. Gr. Károlyi Alajos londoni nagy követünkről az a hír, hogy lemond s utódja Kállay Béni a közös pénzügyminiszter lenne. — A győrvárosi és megyei függetl. párt kibocsátotta felhívását a néphez a választás-ka megelőzötta, figyelemzetve őket hogy csak akkor lesz boldog az ország, ha a mostani kormány lép. — A képviselőházban a házszabályok módosításán dolgoznak A czél az volna, hogy a

választási visszaélések megszűnjenek, de ezt éppen nem érik el Tisza K nagyon ügyel a bizottság tárgyalásaira.

Az európai helyzetet a Timmes bécsi levelezője nagyon válságosnak tartja. Daczára azon békés jeleknek, melyek az utóbbi időben egyre szaporodnak, Bécsben nagyon aggasztónak tartják a helyzetet. Itt éppen nem helyeznek nagy bizalmat azon körülménybe, hogy a czár ellenszenvét fejezi ki a háboru iránt és barátságos nyilatkozatokat tesz a két császári hatalommal szemben. Ha csak az orosz kormány nem változtatja meg teljesen magatartását a bolgár kérdésben, keleten az események hirtelen megzavarhatják az európai helyzetet. A bolgár kérdés nem lehet oroszország nélkül békésen megoldani és ha Oroszország e tekintetben nem lép fel és kimerítve a bolgárok türelmet, azokat ketszgebeesett lépésre kényszeríti, ennek következményei be láthatlanok. Ily körülmények között, mint a levelező mondja, A u s z t r i a - M a g y a r o r s z á g k é n y t e l e n f o l y t a t n i h a d i k é s z ü l ő d é s e i t. Romániában lázasan folyik a fegyverkezés Bukarestet védmevekkell látják el. Románia a milicia és a nepfölkelésen kívül 122.000 katonát állíthat ki a sikra. Románia tehát képes feltartóztatni egy 200.000 főből álló ellenséges hadsereget. Így, ha Romániának elég ideje marad készülődéséit befejezni, az oroszoknak le kell mondaniuk azon tervről hogy Románián át vonuljanak be Bulgáriába. Arról, hogy Románia Oroszországhoz csatlakozzék, a Bratiano-kormány alatt szó sem lehet, e kormány pedig minthogy 1888. szeptemberig új választások nem lesznek, addig minden valószínűség szerint vezetni fogja Románia ügyeit Montenegro fejedelme kénytelen mohamedán és alban alattvalóinak lefegyverzését elrendelni és így a levelező szerint, saját alattvalóival jutván ellentétbe, attól Európának nincs oka tartani, hogy az európai békét Montenegro fellépése bármely irányban megzavarhatná. — B e r l i n b ő l í r j á k : a K e l e t - r u m é l i á b o l f o l y t o n o s p á n s z l v b u j t o g a t á s o k r ó l é r k e z ő h i r e k n e m c s o r b i t o t t á k a z o n n e z e t e t, h o g y a k e l e t i v á l s á g n e m f o g j o b b a n e l m e r g e s e d n i, s O r o s z a g n e m t é r k i e d d i g v á r a k o z ó m a g a r t a r t á s á b o l. A hol a helyzetet kevésbé kedvezőnek fogják fel, ott olyan incidensekre számítanak, melyek veszélyessé válhatnak ugyan, de minden valószínűség szerint mégis csupán helyi jelentőségű fognak birni. Mindenfélől elismerik azonban azt, hogy a megújított olasz védelmi szövetség legalább közvetve a Keletre is vissza fog hatni. Umberto király felhasználta azon alkotmányadta jogát, mely szerint szerződéseket és szövetségeket köthet s azokat csak akkor teljesíti a kamarák elé, mikor az ország biztonság és érdekei megengedik. Másrészt az olaszok immár meg vannak nyugtatva az iránt hogy Németország kedvezőbb viszonya a kúriához a saját javokat nem veszélyezteti.

Ujlószerekocsik. Abból a czélból, hogy a gyalogság s a vadászcsapatok számára háboru idején minél könnyebben biztosítsák a löszert-tartókat, a zászlóaljakat tudvalevőleg új, az eddigiekkel sokkal gyorsabban mozgó löszerkocsikkal fogják felszerelni, e kocsik beszerzésére már az 1886-iki delegáció elé terjesztett költségvetésben meg volt állapítva egy megfelelő összeg. A puska-löszerekhez való új löszerkocsik, mint a „Katonai lapok” értesül „Kompagnie-Munitionswagen M. 1886. elnevezést fognak viselni. — Minden egyes gyalogsági és vadász zászlóalj negy ilyen kocsi fog kapni a szükséges felszereléssel és löszerszámmal együtt, hogy teheressége valjék az eddigi két negylovas előlopatot negy kétlovas fogattá változtatni.

Külföld. A német császár közönetét fejezte ki a hivat. lapban a népek, a születés napján rendezett óváciokért. — A császár egészségi állapota kitünő! — A ma c e d o n i a f o r r a n á s o k r ó l t e r j e z t e t t h i r e k e t a l a p t a l a n n a k h i r d e t i k — A f r a n c z i a h a d y m i n i s t e r u m e g y t i z t j e t e l b o c s á t t o t t á k, m e r t a l l i t o l a g e g y k ü l h a t a l o m n a g y k ö v e t s e g e k e t e l á r u l t a h a d i s z e r e k á t a l a k i t á s á n a k t i t k á t. — V a l ó t l a n n a k a l l i t j á k a z t a h i r t, h o g y O r o s z o r s z á g s z ö v e t s e g i a j a n l a t o k a t t e t t v o l n a F r a n c z i a o r s z á g n a k. — A b r i m i n y h a m i s z o c i a l i s t á k t i n t e t n i a k a r n a k A n g l i a k i r á l y n e j a e l l e n, h a o d a m e n n e.

A muszkaczár elleni merénylőtről azt beszélik, hogy az összeesküvők maguk szolgáltatták magukat a rendőrség kezébe, mert nem akarták végrehajtani a merényletet, melyet a forradalmi bizottság reájuk parancsolt. Biztosabbnak tartották életüket a rendőrség kezében, mert ha nem hajták végre a forradalmi bizottság parancsát, a bizonyára meggyilkolták őket. Így gondolkoznak Pétervárott az emberek, kik nagyon csodálkoznak a felett, hogy a rendőrség ezuttal oly

gyelesen és sikeresen járt el, a mi nagy meglepetést szült s ezt csak úgy tudják megmagyarázni, hogy az összeesküvők maguk értesítették a rendőrséget. A czár nagyon meg volt elégedve a rendőrséggel és 100.000 frotot ajándékozott Grösser tábornoknak és detektívjeinek. Különben a doni kozákok között is fedeztek fel a mult tavasszal összeesküvést, a mit az orosz hivatalos lap csak most ismer be. A körülmény, hogy az elfogott merénylők közül az egyik, Ostipenko, k o z á k c s a l á d á b o l s z á r m a z i k, v a l o z i n n e g i s m e t e l f o g j a o d á z n i a c z á r l á t o g a t á s á t, m e l y m á r a m u l t é v b e n v o l t k i l á t á s b a v é v e N o v i C s e r - k a s z k b a.

Az uszoda érdekében.

A „Debr. Ell.” keddi számában kétszeres örömmel vettük tudomásul Hutflesz J. ur tollából, hogy id. Szikszay J. ur egy gőz, kád és uszoda-fürdőt a Pétterfal régi sörház pusztai gyepterületén saját költségén, sőt tetemes áldozattal is hajlandó a nevezett fürdőket felépíteni, sőt még a mint a cikk n y o m d a f e s t é k e észlelni engedte, az egész területet az épüldő uszoda és gőzfürdőkkel együtt c e k e l y használat Szikszay ur egy részvénytársaságának hajlandó volna által adni, de csak a felépítés után egy évre, az ilyen átadást, mi sajnos tapasztaltuk a helyi vasutnál, és bajosan fogadnók el, mert különben is ott nem nyujt a víz elégendő bázist egy uszodához, vagy ha igen? ugy az óriási mennyiségű víz kiszivattyúzása és eleresztése által vajjon nem lennének e a szomszéd nagy gözmalommal perbe, mert kútvizének forrása nálunk keletről jöven, tetemesen megtámadva és nem lenne se nekem, se neked vízed, de eltekintve, ettől, lenne a gyepterület is rideg pusztaság. — Különben a szigorub bírálatoktól teljesen visszakell, hogy vonuljunk még most, mert a kérdéses telep és leendő uszoda magánvalalkozó és addig szavunk nem lehet, mig az ott építendő uszoda a közforgalomnak által nem adatik, különben az eddigi csekély megjelvezést is azért tettem, mert mint jó magam is az uszoda részvénytársaságunk közharczosa (pardon most már a legközelebbi ülés óta tiszteletbeli jegyzője), minthogy legközelebb is egy jóakaratu czikket bocsátottam közre, hogy felvilágosítással szolgáljak az előhaladott uszoda ügye mibenlétéről, higgadt megfontolást és türelmet kérve a lelkesülő feleknek, a mai szerény czikkem szellemé is ugyan azt a zászlót lobogtatja.

Azonban a mit a két nagy helyi lapok keddi számainak újdonsági rovatából olvastam, a sörház telepen felépítendő (?) uszodával, mintegy már befejezett ténylek és hova tovább a részvénytársaság nullificálása czéloztattott.

Rendkívül kis korúságot fejtenék ki mi akkor, hogyha elfogultsággal viseltetnénk egy különben is kétes existenciájú uszoda iránt, egy fecske által nyarat hirdetenék, vagyis hogy egy uszodával már minden czél el van érve, (a melyet légyen az theoretikus is kombinálva egy telek értékesítésére) van vállalkozó a ki zászlóját eleve már ki is tűzte a régi sörház telepre és így a kishitűek szerint nincs más hátra, mint az ott történetdóktet zavartalanul figyelemmel bámulni éppen ugy, mint a Gebauer féle megbukott kísérlet t, a melylyel szépen felültnak. Noha en teljes szivemből kívánám, hogy a mi kedves Szikszay bátyánk ugy ne járjon. Erre nézve is alább kifejttem a nézetemet. Először kérdésbe foglalom. Eleg van-e téve egytelény uszodával a közönségnek a forró nyár hónapokba? Kivánhatja e az elfogultabb kebel, hogy egy 50—60 ezer ember lakosságú bíró város minden rétege, a melynek ifja, nagya átlag véve, ha három-négyezer egy nyáron 10—20 krért megfürdik: kivánhatjuk-e, hogy egyetlen egy uszodába ugyanegy lébe egész nyáron kinödjön és eviczkéljen mindenki. Mintha előre is látnám, midőn annak tidő hatását megpróbálja, annyira tömörülni fog, hogy már a nyár közepén városunk másik végén sürgetné a közóhaj egy másik uszodának a felépítését.

Es még akkor sem szabad végleg megállapodni, mert egy harmadik uszodára is kilátásunk lesz, még pedig a város közepén, a mely uszodat vagy az első, vagy a második furandó ártezikut táplálna vízzel. Es így három uszoda ily sok lakosságú városba talán nem lesz annyira undorító. Minden esetre ha a három uszoda fent nem tarthatná magát, kötelességévé tehetjük noha végső esetben, hogy azt a város támogatssa, sőt hihetőleg az államtól is kapunk erre segélyt.

Bevalva az igazat, csak is így gondoltam az uszoda eszméjének tetest adni, noha a nagyérdőre később egy évvel terveztem volna, de csak akkor, ha a főbb forrásu hely a csol-

és gyermek czipő üzlet
rany esizmához.

on esemet mindig nagyobb igyekezetre buz-
yben ny a helyben, mint a vidéki czipőt
kösönös részesített, értesitem a n. é. kö-
man berendezett

és gyermek czipő üzletemet

egőbb anyá ből készült árukkal szereitem fel,
tárasa mellett bocsátok tisztelt vevőim ren-
n. e. közönség, hogy ujonan berendezett,
— hol is mundeafele női, férfi és gyermek
től a legrovidebb idő alatt elké-
st usabban szállítotok — sikerült oly ki-
kú- s készítményei ugy a főváros, mint a
ver-nyit kiálljak. A n. é. közönség nagy-
ak továbbra is kérve, maradtam
vívó listéttel

ALK OTTÓ,
az arany esizmához

apóca, a város-haza épületében

Minden hasonló készítmé-
nyekkel szemben előnyben kell
reszesíteni ezen lat-d-c-akat,
mentek minden áramas
anyagot, a legrovidebb erede-
ményűvel fihisznaiva az al-
testi szervek betegségeinél,
kényen használtak és vertis-
titók; egy gögyszer sem ked-
vezőbb es a mellett egészen
ártatlanabb

edéseket

nto forrasa, a czukrázatok alakja miatt
zsa labdacok egy igen megtisztelő bizo-
tanstól lettek szittutve.

arta-máo 10 kr. Egy henger, mely 8 do-
sok l i t o e.

gen a czég: gyógyszerár „zum heiligen
a hatso oldalán vedjegyüket nem hárja,
a közönség óvatik igen figyelni kel, hogy
a min eredmény nem bíro, de ép-néggel
a ényit kapja ak. Határozottan kel kerul:
a zsebet labdacokat; ezek a borítékon és
a zsebe s ott látható aláírással evannak
a ári: B. c. b. e. n. Apotheke „zum heiligen L.
e. s. i. r. P. l. a. n. e. n. und Spiegelsasse. — Rak-
e. Debreczenben Rothschnack V. Emil és Gölt

LTATNAK.

RTÉNYTÉS
SZÉKES
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1879

KKÁK

n nyelven,

gyeket.

elkül, a legjutá-

n számítva köztesetek.

és könyvmda tulajdonos.

ház.

